

Debat: Begroting Binnenlandse Zaken 2018

Datum: Woensdag 15 november 2018, Tweede Kamer, 's-Gravenhage

Bijdrage: Jan Middendorp, Tweede Kamerlid VVD

Mevrouw de voorzitter

Zorgen | Of je nu in een klein dorp of grotere stad woont. Als je s 'avonds gaat slapen en je zorgen maakt over je werk en of je de volgende dag genoeg tijd hebt om met je kinderen te zijn.

Dan wil je zeker weten dat de politiek er voor jou is. Dat de overheid hard voor je werkt en je begrijpt. Mensen willen dat wij, politici, goed luisteren en dingen doen die hun leven beter en veiliger maken. Dat het internet veilig is. Dat je niet drie keer naar een loket moet maar een aanvraag digitaal kan afhandelen. Dat de overheid geen belastinggeld verspilt aan nutteloze projecten.

Verandering | “Maar voor hen die ze op hun weg ontmoeten, zien deze automobielen en motorwagens in snelle vaart er vrij dreigend uit” aldus de NRC in 1899. Als mensen nu, meer dan honderd jaar later, s 'avonds op de bank om zich heen kijken en dat kan inmiddels via een mobiele telefoon. Dan zien ze een wereld die weer razendsnel veranderd. Het internet geeft nieuwe mogelijkheden. Helaas hebben verspreiders van *Fake News*, terroristen ook een mobiele telefoon en zo de wereld onder hun toetsenbord. Dat is een angstaanjagende gedachte.

Mevrouw de voorzitter

Veiligheid | Mensen willen dat de overheid er alles aan doet om hen veilig te houden ook op het internet. Dat geldt bij het bestrijden van het grote kwaad maar ook in het dagelijkse contact. Als je per internet belastingaangifte doet wil je erop kunnen vertrouwen dat je persoonlijke gegevens veilig zijn. Mensen gaan steeds meer in *bits en bytes* communiceren en de VVD wil een krachtige overheid die daar op in speelt.

Begrijpelijk | Wat nu tussen overheid en Nederlanders fysiek gaat moet in de toekomst digitaal kunnen: veilig, begrijpelijk en goedkoop. En dat vereist heldere en toegankelijke taal en toepassingen. De ombudsman liet het nog eens zien bij Mijnoverheid.nl en de belastingdienst. Digitalisering werkt alleen als het op een voor mensen begrijpelijk wijze gebeurt. Voor Nederlanders begrijpelijke taal en toepassingen zijn daarom het begin en eindpunt van een krachtige digitale overheid voor de VVD. Mensen die niet digitaal meekunnen moeten daarnaast de mogelijkheid houden op de oude manier met de overheid te communiceren.

Mevrouw de voorzitter

Basisregistratie personen | Ik ontkom er helaas niet aan om hier ook het bevolkingsregister te

noemen. Het project deze te moderniseren is in juli na 14 jaar gestopt zonder enig resultaat. Hoe je daar ook naar kijkt mevrouw de voorzitter dat is een ramp geweest waar we nog lang over zullen praten hier. Sinds juli lijken we niet veel te zijn opgeschoten met het toekomst vast maken van het bevolkingsregister. Er komt een commissie die gaat terugkijken. Dat wordt pijnlijk maar is goed. De lessen die we hieruit kunnen leren zijn belangrijk voor de toekomst. En juist die toekomst daar gaat het om. De VVD wil dat er snel een plan en tijdspad komt voor de modernisering van het bevolkingsregister. Het kan zomaar zo zijn dat het door ontwikkelen van de bestaande basisadministratie voldoende is. Tot slot hierover wil ik vragen hoe de regering de toekomstige rol van het Bureau ICT-Toetsing ziet?

Overheid en markt | Waar overheid en private sector elkaar raken is het ook in de digitale wereld spannend. Als de overheid gaten laat vallen op het internet bij publieke taken moeten we goed opletten als de grote internetbedrijven die gaan vullen. We moeten voorkomen dat het via Google straks makkelijker is toegang tot persoonsgegevens die nu door de overheid geregistreerd worden te krijgen. De elektronische identiteitskaart (eID) is een voorbeeld waar een slimme krachtige overheid haar positie t.o.v. de private sector scherp moet bepalen. Ik wil de regering vragen hoe zij het regeerakkoord in de praktijk gaat brengen en de keuze tussen producten en diensten zelf ontwikkelen en door marktpartijen laten ontwikkelen beter, snelle en strakker gaat maken. En let op: als je iets niet zelf ontwikkeld wordt het niet makkelijker. Dan moet je over kennis en kunde beschikken om het in te kopen.

Vitale infrastructuur | De minister heeft aangekondigd om met media en internetbedrijven als Google en Facebook in gesprek te gaan om buitenlandse mogelijkheden die nepnieuws verspreiden en zo ons democratisch proces zouden kunnen infiltreren aan te pakken. De VVD steunt dat want de mensen in het land maken zich grote zorgen over nepnieuws en aanvallen als WannaCry. De laatste legde alleen parkeergarages in ons land plat maar het kan veel erger. Voor de VVD is het duidelijk dat we onze vitale infrastructuur weerbaar moeten maken voor digitale aanvallen van binnen en buiten Nederland.

Coördinatie | Mevrouw de voorzitter, BZK moet in een veel hoger tempo aan de slag met de digitalisering. Daarbij zal zij ook bestaande belangen van gevestigde partijen binnen de Rijksoverheid en ICT toeleveranciers en de soms heersende “doe het zelf cultuur” moeten doorbreken. Gaat de regering die uitdaging aan? In een complexe organisatie hoort bij een goede ICT strategie ook coördinatie en het eerlijk en efficiënt doorberekenen van kosten. Als grote uitvoeringsorganisaties niet meewillen betalen niet mee willen doen schieten mensen niets op met digitalisering. Ik wil

vragen hoe de regering de rol van BZK ziet bij coördinatie. Wat het “plan van aanpak” is om de digitale krachten binnen de overheid te bundelen en wat rol en taken van de digicommissaris hierbij zullen zijn.

Mevrouw de voorzitter

Rijksdienst | Digitalisering is voor de VVD een testcase voor de rijksdienst de komende 4 jaar. Voor de VVD is het aantrekken van ICT-medewerkers en het waarborgen van ICT kennis en kunde prioriteit. Voor de beloningen in de publieke sector geldt dat publiek geld publiek verantwoord moet worden en bij het dienen van de publieke zaak geen excessieve beloningen horen. Tegelijkertijd moeten we wel specialisten aan kunnen trekken in ICT. Ook moeten wetten uitvoerbaar zijn en vraag ik de minister dus om goed te kijken naar de berichten over hoge kosten voor het registreren van kleine bedragen in bijvoorbeeld de zorgsector. Het is dus goed dat de huidige wet normering topinkomens geëvalueerd wordt. Ik hoor graag hoe en wanneer dat gaat gebeuren.

In aanbestedingen moet de rijksdienst scherper gaan handelen om toekomstige teleurstellingen (á la BRP) te voorkomen en ook het MKB een kans te geven deze te winnen.

Luisteren | De VVD staat voor een krachtige en vitale overheid nationaal en lokaal. Ons openbaar bestuur heeft veel te winnen bij de digitalisering. Het vergroot de mogelijkheden voor inspraak en dialoog in onze representatieve democratie. Mensen mogen van politici iets verwachten: ideeën, met hart en ziel voor Nederland werken en dat zij bij het maken van wetten rekening houden met de moeilijke afwegingen die dat soms met zich meebrengt. De dialoog met de mensen in het land is daarbij voor politici van groot belang. Wetten zijn zeer geholpen bij internetconsultaties en digitalisering biedt tal van nieuwe mogelijkheden te luisteren en in dialoog te gaan. Ik ben benieuwd naar de ideeën van de staatssecretaris en minister hierover.

Doen | Uiteindelijk gaat het er om dat wij hier het goede doen. Wetten maken waar Nederland sterker en veiliger door wordt. De wereld verandert en een weg aan leggen is iets anders dan een plan maken voor een nieuw ICT systeem. Het gaat om mensen, afwegingen en implementatie. Dus niet steeds opnieuw beginnen aan een groot project of een nieuwe visie maar doortastend met overtuiging kleine stapjes, zelflerend vermogen en vooral steeds afvragen: wat hebben Nederlanders hieraan ?

Dan maken we Nederland sterker en veiliger. Ook op internet.

Twitter: @Jan_Middendorp | Facebook: JanMiddendorpVVD